

Uztura bagātinātāji holesterīna līmeņa mazināšanai veselības aprūpes speciālistu skatījumā

Inga Urtāne¹, Viktorija Joņina²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹Farmācijas ķīmijas katedra,

²Farmācijas fakultāte

Ievads. Dislipidēmijas medikamentozās ārstēšanas pamatā ir statīni, taču šai terapijai ir raksturīgi nevēlami blakusefekti, tie var izraisīt alergiskās reakcijas. Medikamentozi ārstēšanai mērenās dislipidēmijas vai arī statīnu nepanesamības gadījumā par papildu līdzekli varētu izmantot uztura bagātinātājus holesterīna līmeņa mazināšanai.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija apkopot un salīdzināt veselības aprūpes speciālistu (ģimenes ārstu un farmaceitu) attieksmi pret Latvijas aptiekās piedāvātajiem uztura bagātinātājiem holesterīna līmeņa mazināšanai. Pētījuma veikšanai tika izmantota aptauja, kurā ar atvērto un slēgto jautājumu palīdzību tika noskaidrots pētījumā iekļauto grupu viedoklis par uztura bagātinātājiem: lietošanas pieredze, to priekšrocības un trūkumi. Lai sasniegtu mērķi, tika aptaujāti Latvijas ģimenes ārsti, ka arī noskaidrots farmaceitu viedoklis par uztura bagātinātājiem, to lietošanas mērķi. Iegūto datu statistiskai apstrādei tika izmantota SPSS programma.

Rezultāti. Tika aptaujāti 70 ģimenes ārsti, no kuriem 37 (52,9%) iesaka saviem pacientiem uztura bagātinātājus holesterīna līmeņa mazināšanai. Lielākā daļa ārstu ieteic zivju eļļu (n = 33, 89,2%) un sarkanā rauga rīsu ekstraktu saturošus uztura bagātinātājus (n = 27, 73%), 15 ārsti iesaka linsēklu eļļu (40,5%), pieci ārsti (13,9%) – kvercētīnu saturošus uztura bagātinātājus. Biežāk uzlabojums (holesterīna līmeņa pazeminājums) bija novērojams pēc linsēklu eļļu (n = 11, 78,6%), sarkanā rauga rīsu ekstraktu (n = 18, 72%) un zivju eļļu (n = 10, 74,2%) saturošu uztura bagātinātāju lietošanas. Tika apkopot aptaujas dati par 23 farmaceitiem. Uztura bagātinātājus holesterīna līmeņa mazināšanai lietoja pieci farmaceiti (21,7%). Lielākā daļa respondentu, lietojot zivju eļļu saturošus uztura bagātinātājus (n = 4, 80%), bija novērojuši uzlabojumu (n = 3, 75%). Izvēloties uztura bagātinātājus, farmaceiti paļaujas uz savām zināšanām, kolēģu padomiem (n = 16, 64%), kā arī lasa zinātniskās publikācijas (n = 8, 32%).

Secinājumi. Latvijas ģimenes ārsti uzskata, ka uztura bagātinātāji holesterīna līmeņa mazināšanai ir lietderīgi. Ārsti biežāk iesaka zivju eļļu un sarkanā rauga rīsu ekstraktu saturošus uztura bagātinātājus, savukārt farmaceiti klientiem iesaka, kā arī paši vairāk lieto zivju eļļu saturošus uztura bagātinātājus.